Investeringsfonderna — delade meningar

Av direktören Erik Eklund

Som framgått av artiklar i Skattenytt under 1972 av assessorerna Wernevi i häfte 1 och 9 och Atterwall i häfte 6 och 11/12 råder delade meningar mellan dessa författare om hur avskrivning mot gjorda investeringar skall göras, då investeringsfondsmedel tagits i anspråk efter tillstånd enligt 9 § 3 mom i 1955 års förordning om konjunkturinvesteringsfonder. Delvis sammanhänger meningsskiljaktigheterna med tolkningen av Kungl. Maj:ts beslut om frisläpp i sådana fall då beslutet omfattar såväl byggnader som maskiner och eventuellt också markanläggningar. Medan Wernevi hävdat att den i andra konjunkturinvesteringsfondssammanhang tillämpade principen om valrätt bör beaktas på så sätt att den skattskyldige själv får *välja* inom beslutets totalram, på vilket tillgångsslag han i första hand vill göra avskrivning, har Atterwall den uppfattningen att varje tillgångsslag i princip skall skrivas ned med däråbelöpande del.

I syfte att illustrera de olika författarnas uppfattning har nedanstående sammanställning gjorts. I sammanställningen torde alternativ I överensstämma med Wernevis uppfattning medan Atterwalls inställning, sådan undertecknad uppfattat den, återspeglas i alternativ II.

Det bör måhända påpekas att även enligt alt II valrätt föreligger för den del av fonden som tas ianspråk för markanläggning. I första hand har den icke avskrivningsbara delen av anläggningskostnaden utnyttjats för avskrivning mot fondmedel (jfr rättsfallet RÅ 1970 ref 26).

Exemplen bygger på att i ansökningen specificerats hur man tänkt sig att totalkostnaden, 1 milj. kr, skulle fördelas. Exempel I visar fördelningen, då ansökningen uppfylls till alla delar exakt. Exempel II belyser det fall då totalkostnaden visserligen blir 1 milj. kr men fördelningen på de olika komponenterna förändras. Vidare visas i exempel III och IV hur ianspråktagna medel fördelas då den verkliga kostnaden blivit större resp. mindre än den antagna. Exempel V slutligen visar fördelningen, då fondmedel inte tas i anspråk i så stor omfattning som enligt erhållet tillstånd. Förutsättningarna har varit att det ställt sig förmånligast för den skattskyldige att i första hand utnyttja fondmedel mot den icke avskrivningsbara delen av markanläggningskostnaderna. Därnäst förmånligast är att utnyttja medlen för byggnadsavskrivningar. I tredje hand kommer avskrivning mot återstående del av markanläggningskostnaderna samt sist avskrivning mot kostnaderna för avskrivning av maskiner och inventarier.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:02:39

Exempel I (=)

	Ansökningen	Verklig kostnad	Ianspråktages Alt I	Alt II
Byggnader	500	500	500	375
Markanläggning	100	100	100	75[1]
Maskiner	400	400	150	300
Summa	1 000	1 000		
75 % därav	750	750	750	750

[1] I första hand skrivs de icke avskrivningsbara 25 % bort mot fondmedlen.

Exempel II (+ —)

	Ansökningen	Verklig kostnad	Ianspråktages Alt I	Alt II
Byggnader	500	600	600	450
Markanläggning	100	80	80	60
Maskiner	400	320	70	240
Summa	1 000	1 000		
75 % därav	750	750	750	750

Exempel III (+)

	Ansökningen	Verklig kostnad	Ianspråktages Alt I	Alt II
Byggnader	500	900	710	675
Markanläggning	100	160	40[1]	75
Maskiner	400	440	—	—
Summa	1 000	1 500		
75 % därav	750	—	750	750

Exempel IV (—)

	Ansökningen	Verklig kostnad	Ianspråktages Alt I	Alt II
Byggnader	500	400	400	300
Markanläggning	100	80	80	60
Maskiner	400	360	150	270
Summa	1 000	840		
75 % därav	750	630	630	630

Exempel V Fondmedel utgör endast 800 000 kr

	Ansökningen	Verklig kostnad (Fondmedel 800)	Ianspråktages Alt I	Alt II
Byggnader	500	500	500	375
Markanläggning	100	100	100	75
Maskiner	400	400	—	150
Summa	1 000	1 000 (800)		
75 % därav	750	600	600	600

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:02:39